

Verkiezingsprogramma's Tweede Kamerverkiezingen 2017

Op 15 maart 2017 worden de Tweede Kamerverkiezingen gehouden. Verschillende politieke partijen zien de openbare bibliotheek als partner ter versterking van hun visie. Wij hebben deze passages uit de verkiezingsprogramma's voor u op een rijtje gezet.

50 plus: Omdat ouderen het niet meer pikken

31. Basisonderwijs, middelbaar, hoger en wetenschappelijk onderwijs

-Gemeentelijke ouderencoaches helpen ouderen met internet, administratie en alfabetiseringsprogramma's ter bestrijding van **laaggeletterdheid**.

CDA: Keuzes voor een beter Nederland

2 sterke samenleving: 2.1.5 – De waarde van cultuur

Kunst en cultuur geven kleur aan de samenleving en dragen bij aan saamhorigheid en identiteit in een rijk en gevarieerd verenigingsleven. Kunst en cultuur bieden ontspanning, en laten ons kennismaken met onbekende werelden en andere tijden. Net als in de sport kiezen we voor een goede balans tussen amateurs en professionals, tussen de lokale fanfare en de topmusici van het Koninklijk Concertgebouworkest, tussen de regionale herkenbaarheid van het streekmuseum en de internationale faam van de Rijksmusea. Wij willen dat overal in Nederland een volwaardig cultureel aanbod bestaat, met ruimte voor regionale differentiatie. In Limburg kan de harmonie de aanjager zijn; in Groningen kan dat het Noorderslagfestival zijn. Op gemeentelijk niveau is het van belang dat laagdrempelige voorzieningen als de muziekschool en de **bibliotheek** beschikbaar blijven, juist ook voor ouderen en mensen die minder gebruik maken van andere culturele voorzieningen. Wij bepleiten daarom een betere spreiding van de cultuurmiddelen. Het behoud van cultureel erfgoed is voor ons van groot belang om waardevolle monumenten, kerken, maar ook kunstwerken, archieven, documenten en boeken voor komende generaties te bewaren.

3. Familie en gezin: 3.1.6 Kiezen voor families en gezinnen: Kinderen in armoede

Eén op de negen kinderen in Nederland groeit op in armoede en hun vooruitzicht is er door de economische crisis vaak niet beter op geworden. Hun verhalen zijn schrijnend. Zij krijgen bijvoorbeeld niet elke dag een warme maaltijd of geen nieuwe kleren of schoenen als dat nodig is. Veel kinderen die in armoede opgroeien ervaren uitsluiting en schaamte, omdat ze niet overal aan mee kunnen doen, niet mee kunnen op schoolreisje of bedanken voor een feestje omdat ze geen cadeautje kunnen betalen. Wij vinden dat alle kinderen de kans moeten hebben om kind te zijn. Zij mogen niet de dupe worden van de problemen van hun ouder(s). Daarom zetten wij in op betere

schuldhulpverlening, zodat mensen die in de schulden raken er sneller weer uitkomen en ook uit de schulden blijven. Daarnaast stimuleren we basisbudgetbeheer, dat ervoor zorgt dat alle vaste lasten – zoals huur, zorgverzekering en gas, water en licht – op voorhand al wordt ingehouden op iemands uitkering. Zo wordt voorkomen dat met de rekeningen de problemen opstapelen en huisuitzetting dreigt.

Tot slot is het voor deze kinderen belangrijk dat ze wel volop kunnen meedoen met sporten, op muzieklus of naar de **bibliotheek** kunnen en mee kunnen met schoolreisjes. Dat is mogelijk door deze voorzieningen als inkomensondersteuning in natura aan te bieden.

3.3.10 Beter onderwijs: Aanpak laaggeletterdheid

In Nederland zijn er ruim 2,5 miljoen mensen die moeite hebben met lezen en schrijven en daardoor moeilijker mee kunnen doen in de samenleving. Dat is een ongekend hoog aantal en voor deze mensen een serieuze handicap in een wereld van internet, e-mail en sociale media. Wij willen dat deze mensen opnieuw de kans krijgen om aan de vaardigheden te werken die zij nodig hebben om mee te kunnen doen. Een brede landelijke aanpak **laaggeletterdheid** is nodig en gemeenten, werkgevers en onderwijsinstellingen kunnen meer doen om **laaggeletterdheid** snel te signaleren en aan te pakken.

ChristenUnie

 Geef geloof een stem

ChristenUnie: Hoopvol realistisch

Hoofdstuk 11 Leefomgeving: Leefbaar, groen en schoon - Cultuur en erfgoed

Mensen zijn creatieve wezens. God, onze Schepper, heeft ons creatieve gaven gegeven waar we van genieten. Kunst en cultuur horen bij ons mens-zijn en zijn waardevol voor een open en bloeiende samenleving. **Bibliotheken**, concertzalen, musea en toneelhuizen, het zijn plekken waar mensen graag vertoeven. Kunst kan het leven verrijken, mensen bij elkaar brengen en nieuw inzichten geven, zowel in het mooie als in het lijden. Onze cultuur kent een rijke geschiedenis en is drager van onze identiteit. Kunst en cultuur zijn daarmee primair van en voor de samenleving. De overheid kan een rol vervullen als subsidievertrekker, opdrachtgever en hoeder van ons culturele klimaat en erfgoed.

-Ieder kind verdient een brede toegang tot cultuur met mogelijkheden om zich ook buiten schooltijden verder te ontwikkelen op het creatieve pad. Daarbij is in het bijzonder aandacht voor kinderen uit gezinnen met een lagere sociaaleconomische status. De extra middelen voor armoedebeleid worden hier mede voor benut.

-De overheidssubsidies voor culturele instellingen worden eerlijker over het land verdeeld. Van de 70% die nu naar de drie Randstadprovincies gaat, wordt een deel overgeheveld naar andere regio's.

D66: Samen sterker

Hoofdstuk 1 Onderwijs als motor van groei en kansengelijkheid - Nieuwe tijden, nieuwe vaardigheden

Het is belangrijk dat het onderwijs met de tijd meegaat. Taal, rekenen en kennis blijven van belang, maar we zien dat **digitale vaardigheden** als programmeren, sociale vaardigheden als samenwerken en ook zelfredzaamheid aan belang winnen in het leven. D66 wil dat alle leerlingen op school werken aan deze vaardigheden. Onze plannen om bijvoorbeeld programmeren op te nemen in het basisonderwijs worden breed gesteund. In de praktijk zien we echter dat verandering traag gaat. Gelukkig zijn er veel initiatieven die buitenschools georganiseerd worden. CoderDojo bijvoorbeeld. Dit is een project dat in veel Nederlandse steden wordt opgezet en georganiseerd door vrijwilligers. Kinderen van zeven tot zeventien leren hier programmeren, websites bouwen, apps ontwikkelen en meer. Om leraren in staat te stellen dit onderwijs ook te kunnen te verschaffen moet hiervoor aandacht zijn op lerarenopleidingen en in het bijscholingsaanbod.

Pak laaggeletterdheid aan

Het is steeds moeilijker mee te komen in onze samenleving als je niet goed kunt lezen of schrijven. 2,5 miljoen Nederlanders zijn **laaggeletterd**. Met onze plannen voor vroeg- en voorschools onderwijs, brede buurtscholen en uitmuntende leraren zullen we de instroom van jonge laaggeletterden sterk terugdringen ten opzichte van de huidige 14%. D66 wil ook investeren in laaggeletterden die de school al verlaten hebben. D66 wil de middelen die gemeenten nu krijgen uitbreiden. Zo kunnen gemeenten taalcursussen inkopen, investeren in **bibliotheken** en **taalhuizen** of in andere vormen van taalonderwijs. Ook digitale kennis wordt belangrijker: steeds vaker wordt gevraagd iets via internet te regelen, en bij veel banen moet men kunnen omgaan met computers. Sommige mensen kunnen deze ontwikkelingen niet bijbenen en hebben daardoor moeite mee te komen. D66 wil ook deze **digitale laaggeletterdheid** bestrijden.

Hoofdstuk 4 Een samenleving bloeit door innovatie, ruimte en mobiliteit - Digitale koploper

Wij geloven dat technologische ontwikkelingen, en vooral de digitalisering, veel van onze nijpende problemen zullen helpen oplossen. In de gezondheidszorg, het onderwijs, het milieu, bij de overheid en op veel andere terreinen. De concurrentiekracht van Nederland zal in grote mate afhankelijk zijn van haar koploperspositie in het digitale domein. D66 omarmt vooruitgang en wil dat Nederland hierin vooroploopt. Wij willen dat Nederland ook in 2030 de digitale koploper is van Europa, ook op het gebied van cyber security. Nederland moet een broedplaats zijn, een thuishaven en trekpleister voor innovatieve digitale bedrijven en talentvolle individuen. Met bedrijven en een overheid die de digitaliseringskansen optimaal benutten en waarbij de digitale afhankelijkheid van enkele grote spelers wordt vermeden. Met een digitale infrastructuur van topniveau. Met inwoners die dankzij goede **digitale vaardigheden** grip hebben op digitale kansen en bedreigingen. Echter, bij het vormgeven van de nieuwe wereld blijft ook het bewaken van principiële grenzen nodig. Technologie kan de tweedeling in de maatschappij vergroten. Dat iets kan, betekent niet automatisch dat het moet. Dat het technisch mogelijk is alles van iedereen te weten, wil niet zeggen dat het menselijk en wenselijk is. Onze digitale groei agenda gaat hand in hand met een heldere grondrechten agenda (zie hoofdstuk Zelfbeschikking).

4.2 Verder kijken dan morgen: toekomstvast

-We investeren in fundamenteel onderzoek en in het onderwijs komt meer aandacht voor **digitale vaardigheden** als programmeren.

Hoofdstuk 6 Zelfbeschikking en keuzevrijheid - Digitaal burgerschap

D66 wil dat kinderen vanaf de basisschool les krijgen in **digitale vaardigheden** en informatica om hen voor te bereiden op een leven en carrière in een digitale economie en samenleving. Wij willen dat kinderen als onderdeel hiervan van jongs af aan het belang van privacy en hoe zij in het tijdperk van big data zelf kunnen handelen om hun privacy te beschermen wordt bijgebracht. D66 ziet ook kansen voor digitale versterking van onze democratie en wil onderzoek laten doen naar de mogelijkheden van online stemmen en het online ontwikkelen van wetsvoorstellen. Dergelijke innovaties kunnen zorgen voor een belangrijke versterking van onze parlementaire democratie.

GROENLINKS

Groen Links: Tijd voor verandering

Hoofdstuk 4 Moderne solidariteit

4.8 We stimuleren levenslang leren en ontwikkeling en gaan **laaggeletterdheid** tegen, ook op latere leeftijd. Alle werknemers krijgen een individueel scholingsbudget. Deze scholingsrechten worden door werkgevers gefinancierd.

PVDA

PVDA: Een verbonden samenleving

Hoofdstuk 7 Een creatieve en verbeeldende samenleving - Kunst en cultuur

Bibliotheken zijn veel meer dan alleen een plek met boeken; het zijn ontmoetingsplekken en cultuurplaatsen. Wij willen **bibliotheken** stimuleren om samen te werken met anderen (scholen, zorginstellingen, cultuur) met als doel het lezen voor iedereen makkelijk toegankelijk te maken. We onderstrepen hiermee de sociale functie van de **bibliotheek**. Gemeenten mogen **bibliotheken** niet sluiten zonder overleg met buurtgemeenten, om afwenteling te voorkomen. We stellen buurt- en dorpsbewoners in staat om bij een dreigende sluiting naar andere vormen van behoud te zoeken, bijvoorbeeld in coöperatief verband. We stimuleren verder digitaal leenverkeer als aanvulling van de fysieke **bibliotheken** en programma's die leesplezier en taalbevordering bevorderen bij gezinnen waar lezen niet gewoon is.

Media

We stimuleren de **mediawijsheid** en kritische reflectie over (digitale) informatie, binnen en buiten het onderwijs. Wij willen dat mediawijsheid onderdeel wordt van ons onderwijs.

PVDD: Hou vast aan je idealen

Hoofdstuk 6 Wonen, zorg, onderwijs, wetenschap en cultuur

Een samenleving waarin iedereen zich thuis kan voelen. De Partij voor de dieren wil een betrokken overheid die burgers toegang verschaft tot het recht op wonen, zorg, onderwijs, wetenschap en cultuur. Zoals de wet de uitdrukking kent 'als een goed huisvader', zo zou ook 'Vadertje Staat' zich moeten gedragen. Niet betuttelend, maar dienstbaar aan een samenleving waarin iedereen zich thuis kan voelen.

-We investeren in behoud en heropening van **openbare bibliotheken**. Digitaliseren van archieven van culturele en historische organisaties wordt gestimuleerd.

-Het **auteursrecht** en het auteurscontractenrecht worden gemoderniseerd om de positie van de makers te versterken en de informatie vrijheid te vergroten. Nieuwe betaalmodellen voor films en muziek worden onderzocht. Platforms die geld verdienen aan het aanbod van films en muziek zonder iets af te dragen aan de makers, gaan een redelijk deel van hun winst uitkeren aan de rechthebbende auteurs.

-Cultuur- en muzikeducatie hebben een vaste plek in het lesprogramma van het basis-, voortgezet en middelbaar beroepsonderwijs. Scholen worden een plek waar verbinding ontstaat tussen wijk, ouders, culturele instellingen, **bibliotheken**, kunstencentra, musea, verenigingen en podia.

SGP: Stem voor het leven

Samen Leven: 17. Cultuur – Nederlandse taal

- Grote aantallen Nederlanders kampen met **laaggeletterdheid**. De overheid moet daarom voortvarend de helpende hand bieden aan initiatieven die daar wat aan doen.

- In de **Bibliotheekwet** wordt de bijzondere zorg voor de Nederlandse taal en literatuur verankerd.

- Kleine gemeenten en landelijke gebieden moeten ondersteund worden om uitleenpunten voor boeken te organiseren. Deze uitleenpunten moeten daarom aangesloten kunnen worden op het leenverkeer tussen **bibliotheken**.

Hoofdstuk 7 Investeren in kennis en onderwijs

7.23 **Laaggeletterdheid** (functioneel analfabetisme) gaan we beter aanpakken. Daarmee helpen we veel mensen die nu vaak problemen hebben om mee te komen in de maatschappij. We houden ook meer rekening met mensen die niet (goed) kunnen werken met internet, met name ouderen. Het onderwijs voor volwassenen blijft publiek en voor iedereen toegankelijk.

Hoofdstuk 11 Kunst en cultuur voor iedereen

11.5 We verdiepen de cultuureducatie in het onderwijs met een doorlopende leerlijn. In elk leerjaar worden hier structureel uren aan besteed. Dans, muziek, drama, beeldende kunst en **digitale vaardigheden** worden zoveel mogelijk door vakdocenten gegeven. We willen daarnaast een goede buitenschoolse infrastructuur, zodat jongeren zich verder kunnen verdiepen in kunst en cultuur.

11.8 **Bibliotheken** ontwikkelen zich steeds meer tot toegankelijke centra voor allerlei vormen van kennis en informatie in de buurt. De overheid garandeert een breed aanbod van **bibliotheken**, zodat leren en ontwikkelen voor iedereen mogelijk blijft.

VVD: Zeker Nederland

Onderwijs en cultuur: een leven lang leren

- Het bestrijden van **laaggeletterdheid** verdient onze blijvende aandacht. Wie niet kan lezen en schrijven, kan niet volwaardig meedoen in onze samenleving. Het actieplan *Tel mee met Taal* dat **laaggeletterdheid** bestrijdt, willen wij daarom voortzetten. Van het onderwijs verwachten wij dat het geletterdheid blijft bevorderen.